

V.B.06. **BRIGANDS IN BRUSTEM**

De conscriptiewet van 1798: alle ongehuwde mannen van 20 tot 25 jaar, ingedeeld in vijf klassen, werden verplicht onder de wapens geroepen. De eerste lichter van 24 sept. 1798 moest aan de republiek een contingent leveren van om en bij de 20.000 man. Wie op 22 sept. 1798 20 jaar werd, behoorde tot klas I, wie er dan 21 telde behoorde tot klas II, enz..

De toepassing van deze gehate wet deed bij de bevolking opnieuw een afkeer voor het Frans bestuur ontstaan. Het was de eerste maal, althans op een algemeen plan, dat mannen werden opgeëist om in een leger te gaan dienen. Als soldaten werden *'de jongens'* ingezet ver van huis, in vreemde streken, tegen een leger, waarvan de bevolking tenslotte ondanks alles nog de bevrijding en alle heil verwachtte. Voeg daarbij de angst voor de lichamelijke en morele gevaren, het weggaan voor de eerste keer met het gekende heimwee, het gebrek aan ideologische motieven en het verzet tegen het goddeloos bewind van de Fransen.

Dadelijk riepen in alle dorpen en steden *'plakbrieven'* al de jongelieden op, om zich zonder verwijl bij het katholieke leger van de Brabantse patriotten te voegen *'om voor het Vaderland en de Godsdienst te vechten tegen de Franse barbaren'* Ten onrechte heeft men de Boerenkrijg gekleineerd door hem voor te stellen als een geheel spontane uitbarsting van verzet tegen de conscriptie, *'un simple sursaut de fureur, un mouvement de simples, conduit par des simples'* of nog *'la rébellion de l'an 7'*. Een grondig onderzoek van de feiten spreekt deze voorstelling tegen. In de gelederen van de *'brigands, voleurs de brigands, bandits, canaille effrénée'* (teugelloze ploerten), zoals de Fransen de weerstanders brandmerkten streden niet enkel boeren, maar ook stedelingen, die in loonverband werkten, en dagloners op het platteland. Daarbij was het geen taalkundig gegeven, want ook in het Walenland waren er opstandelingen. De onder-gdokenen waren gewapend met karabijnen, jachtgeweren, ouder-wetse snaphanen, sabels, rieken en knuppels. Ze vernietigden documenten en registers.

De onwillige dienstplichtigen gaven Jean-Leonard Coelmont de gelegenheid om opnieuw in het strijdperk te treden. Agent Coelmont moest hen opsporen en deed dit zo nauwgezet dat er ook verzet tegen hem ontstond. Na de aanhouding van drie broers uit Boutershoven werd van achter een graanopper in het Truierveld op hem geschoten. De kogel trof alleen zijn hoofddeksele.

Sebastiaan Geraerts uit Korttenbos was luitenant in het Boerenleger en maakte ook deel uit van de krijgsraad der Boeren samen met Van Haezendock, Beukelaers en anderen. De opstand bracht tot 3000 man op de been, duurde zeven weken en eindigde op 04 dec. 1798 te Hasselt (Hilst) aan het Klein Lindeke, nabij de St-Truiderpoort in een bloedbad. Niettegenstaande er een algemene amnestie afgekondigd werd, streed men hier en daar toch verder. Te Metsteren werd op 06 dec. 1798 een bende van 400 rebellen opgemerkt en 's anderendaags namen de Fransen te Korttenbos twee witheren, Biermans en Claes, gevangen. Frans Quaet, 22 jaar uit Korttenbos was de broer

van een kapitein van de Brigands en had zich in een hooimijt verstopt.

Een tijdje later, op 02 mei 1799, werd bij klaarlichte dag, door een bende, 60 à 70 man sterk, het tolkantoor op de Luikersteenweg te Brustem geplunderd en de geldkoffer meegenomen (01). De Brigands werden door een tiental gendarmen uit Sint-Truiden aangevallen, maar hun geweschoten hielden de brigade op afstand. Hierdoor konden de opstandelingen vluchten in de richting van Aalst. Klopjachten en de staat van beleg in de randgemeenten leverde niets op (02).

Dit had kwalijke gevolgen. Door een besluit van 10 mei 1799 werd de municipale agent van Brustem afgezet omdat hij niet de kanton-commissaris, maar wel particulieren uit Sint-Truiden had verwittigd, '*qui se sont plus à exagérer les faits, réveiller l'espoir des ennemis et jeter la terreur et le découragement*' (03). (die er plezier in hadden de zaken te overdrijven, de hoop van de vijand te ontwakken en schrik en ontmoediging rond te strooien). Waarschijnlijk bedoelde men hier '*adjoint-municipale*' Jean Libens, die de helper was van Jean-Leonard Coelmont en de schoonbroer van koster Leemans.

Martin Bijloos, herbergier te St-Truiden en Jan Lumans uit Brustem werden door de Fransen in de maand juli 1799 als ge-vaarlijke individuen bestempeld. Er werd tegen hen een aanhoudingsbevel uitgevaardigd. Vermomde gendarmen verscholen zich in de graanvelden nabij hun woning, maar slaagden er niet in ze in te rekenen (04). Alle titels, waardepapieren, roerende- en onroerende goederen van de ondergedokenen en van hun ouders werden gerechtelijk verzegeld door het besluit van 25 dec. 1798.

Eén man zat de Brustemse maire Coelmont gedurende jaren dwars: de molenaarsknecht Gilles Steuckers (05). Mogelijk was Steuckers, die op Bruksken was opgegroeid, het hulpje geweest bij de schoonmoeder van Coelmont, Johanna Lammens, die de watermolen langs de Steenbrugstraat uitbaatte sedert het overlijden van haar man, Petrus Lelièvre, op 20 mei 1791. Had hij daar iets mispeuterd? Of was hij in dienst geweest van Coelmont zelf, die molenaar speelde sedert zijn huwelijk in juni 1797 met de dochter Marie-Anne? Was hij als knecht gaan werken bij een concurrent, want het ouderlijk huis van Steuckers was niet ver van de andere watermolen? Molenaar Willem Tesseur (06) was met Maria-Anna Steuckers gehuwd. Het is een feit dat beiden met elkaar overhoop lagen nog voor de militiewet hen verder tegen elkaar als kat en hond in het harnas joeg. Of was het omdat agent Coelmont in 1798 Frans Roosen, de schoonbroer van Steuckers, had doen aanhouden? Zij waren beiden gehuwd met een dochter van de maire van Ordningen, Pieter-Jan Vrijdaghs. De grootmoeder van Gilles Steuckers was Agnes Sweldens (x Egide Steuckers). Maar grootvader Egide Coelmont was ook gehuwd geweest met Maria Sweldens, de zuster van Agnes en de dochter van Peter-Hubert Sweldens en Agnes Renaerts.

Het dragen van het militaire uniform en de discipline vielen Steuckers zo zwaar dat hij viermaal deserteerde. Na zijn tweede vaandelvlucht in 1809 dook hij tijdens de augustuskermis, op de vooravond van O.L.V.-Hemelvaart, maandag 14 aug., in zijn geboortedorp op. Gilles Steuckers was toen 29 jaar, gehuwd sedert

12 jan. 1805 en vijf maanden later reeds vader geworden van een dochter, Maria-Gertrudis. Hij stond in juni 1805 vermeld als '*garçon meunier*'.

In de herbergen van Brustem liet Steuckers zich smalend uit over maire (07) Coelmont. Jean Vanderbemden (08), een kwajongen van 15 jaar en buurjongen van Jean-Leonard Coelmont ging dit dadelijk aan de molenaar-maire vertellen.

Wat was er gebeurd? Met het rapport van Coelmont, geschreven op dinsdag 15 aug. 1809, kunnen we een reconstructie maken. De rebellen werden met naam vernoemd: Gilles Steuckers, deserteur uit Brustem, Gilbert Vansimpson, refractaire of dienstweigeraar uit Ordingen (09), N. Withofs uit Halmaal (10) en Jean Steuckers (11), eveneens uit Halmaal, landbouwer en oom van Gilles Steuckers. Ze hadden zich op het Dorpsplein in de drankgelegenheid van Jean Schoofs (12), wagenmaker en herbergier, ruim twee uur opgehouden. Zij droegen pistolen en hadden opstandige taal gesproken tegen het Frans bewind: '*Leve de Engelsen! enz..Nu zijn de Fransen en hun mannen nog aan de beurt maar binnenkort zijn wij het!*' Verscheidene getuigen konden dit bevestigen: Lambert Bellis jr. (13), 31 j; Laurens Strauwen (14), 30 j; Li-vinus D'Awans (15), 21 j; herbergiers Jean Schoofs-Robeijns, 46 j; Joannes-Frans Schoofs (16), 41 j; Maria-Catharina Leemans (17), 34 j, dochter van koster Jacobus Leemans; Catharina Schoofs (18), 29 j; Catharina Groeven (19), spinster, 22 j; Gil-les Berebroeckx (20), '*domestique voiturier*', 36 j, allen inwoners van Brustem.

Diezelfde maandagavond trok het luidruchtig gezelschap naar de herberg uitgebaat door Peter Vanderbemden en zijn echtgenote Anna-Maria Schoofs en gelegen op de '*Dorpsesteenweg*' (21) naast de Kapelsteeg (22). In aanwezigheid van Gilles Godelaine (23), 37 j, een Waal en knecht bij Lambert Monville op de Luiker-steenweg vroegen ze: '*Is de familie van de maire hier?*'. Toen het antwoord ontkennend was, werden ze overmoedig en riepen: '*Wij zijn anders ook nog hier en wij zijn voor niemand bang!*'. Ze dronken er enkele glazen en bezochten nadien de nabijgelegen herberg van Henri Schoofs (24) 62 j, en zijn echtgenote Jeanne-Marie Bormans. Daar dreigden ze, volgens het aanwezige publiek, de maire en alle Fransen te vermoorden.

Maire Coelmont liet er geen gras over groeien. Hij moet zich wel erg beledigd gevoeld hebben door de persoonlijke bedreigingen en dit dan nog tussen al die feestvierders op een kermismaandag.'s Anderendaags, 15 aug. 1809, trommelde hij een burgerwacht van vijftien man bijeen. Vergezeld van de '*garde champêtre*' Jean Heusdens begonnen ze de '*cabarets*' van heel Brustem af te speuren. We weten niet of Jean-Leonard zijn officiële kledij droeg, want volgens de beslissing van eerste consul Napoleon Bonaparte, genomen op 17 floréal, jaar VIII (07 mei 1800) was er een verplichte kledij: '*De meyers zullen aenhebben een blauw kleed, mitsgaeders eenen rooden sluyer met freniën der dry koleuren (blauw, wit en rood). De adjointen tot het meyerschap zullen hetzelfde kleed aenhebben zoals de meyers, mitsgaeders eenen rooden sluyer met witte freniën. Alle de amptenaeren hierbooven afgedrukt, zullen eenen effen Franschen hoed draegen*'.

Dit optreden zal wel meer als afschrikking en als machtsvertoon

bedoeld geweest zijn. Hun opdracht was het zoeken naar een kerel van 29 jaar, 1,68 m groot, kastanjebruin haar, grijze ogen, rond aangezicht, dikke neus, grote mond en ronde kin (25). Omstreeks 9 u 's avonds bereikten maire Coelmont, veldwachter Heusdens en vijftien gewapende inwoners de herberg van wagenmaker Jean Schoofs op de Dorpsplaats. Ze troffen er de oom van de deserteur aan: de 43-jarige landbouwer Jean Steuckers, die in Halmaal woonde. Werden er woorden gewisseld? Of waren het alleen maar aftastende blikken? Het verslag van de maire vermeldde enkel wat hij achteraf vernam van de twee aanwezige getuigen: Hendrik Leemans, 31 j, en Godfried Loix jr. (26), 28 j, die nog bij zijn vader op het pachthof aan de Kogelsteeg woonde (27).

Nauwelijks was de '*garde civique*' uit de herberg verdwenen of de oom van de deserteur riep hen spottend na: '*Gelukkig maar dat die van gisteravond niet meer hier waren, de maire zou zijn sabel niet meer dragen*'.
'

Het overmoedig gedrag van de Brigands maakte de maire zenuwachtig, temeer daar de '*keizerlijke gendarmen*' van St-Truiden juist naar Antwerpen waren vertrokken. Hij wou de rebellen zo vlug mogelijk aanhouden. De maire beloofde voor de '*sous-prefect*' Arnould te Hasselt een verslag op te stellen en hem te vragen de nodige maatregelen te nemen om de Brigands op te sporen en gevangen te zetten.

Hier volgt het rapport dat maire Jean-Leonard Coelmont, dus in de nacht van 15 aug. 1809 moet geschreven hebben:

Commune de Brusthem

L'an mil huit cent et neuf, le 15me jour du mois d'août, nous maire de la commune de Brusthem, informé par Jean Vanderbemden, âgé de 18 ans (28), habitant de cette commune, que le quatorze du présent mois quelques déserteurs Brigands et autres individus de leur complice armés avec des pistoles ont été dans la maison de Jean Schoofs, charron et cabaretier de cette commune, étant le jour de la fête de cette commune. Les Brigands connus par cet individu étaient Gilles Steuckers de cette commune déserteur pour la deuxième fois, Gilbert Vansimpson conscrit réfractaire de 1803 n°100, d'Ordingen, commune voisine, N. Withof père, déserteur de la commune de Halmael et Jean Steuckers oncle de Gilles Steuckers cidessus nommé, cultivateur et domicilié à Halmael comme de leur complice.

Ces Brigands et leur complice sont restés pendant deux heures dans le dit cabaret, ayant tenu des propos séditieux contre le gouvernement en disant: vivent les Anglais, etc. C'est encore le tour des français et fonctionnaires, mais bientôt il sera le notre.

Les même Brigands et leur complice s'ont retirés le même soir dans la maison de Pierre Vanderbemden avec leurs armes, où ils ont demandé auprès du maire et disans en présence de Gille Gou-delain, domestique chez le sieur Monville, habitant de cette commune: est-il la famille du maire ici? Il a répondu: non! Autrement nous sommes aussi ici et nous ne craignons personne.

De là ils sont se rendus dans la maison de Henry Schoofs caba- retier et d'après le rapport public ils ont menaçés d'assassiner le maire et tous les français.

Ensuite les rapports et connaissance, nous maire, avons commandé une garde bourgeoise de 15 hommes et notre garde-champêtre pour faire une ronde et la recherche des Brigands dans tous les ca-barets de la commune.

Et étant parvenus dans celui de Jean Schoofs, charron, vers les neuf heures du soir, avec notre garde champêtre et garde ci-vique, avons y vu Jean Steukers de leur complice désigné d'autre parte, qui a dit lors que le maire et garde étaient sorte le terme suivant, en présence de Henry Leemans et Godefroid Loix le jeune, tous deux de Brusthem: c'est le bonneur que ceux d'hier à soir ne sont pas ici, le maire ne porterait plus son sable.

Les autres témoins présens dans le cabaret, lorsque les Brigands ont été la première fois dans la maison de Jean Schoofs, sont: Lambert Bellis le jeune, Laurent Strauwen, d'Awans Livin, Jean Schoofs cabaretier, Jean Schoofs fermier, fils de Guillaume, Marie Catharine Leemans, Catharine Schoofs, Catharine Groeven, Gilles Berebroux, tous habitans de Brusthem.

Le présent procès verbal sera envoyé au magistrat de sûreté de l'arrondissement pour valoir et servir en ce que de droit.

Vu l'absence de la gendarmerie impériale de St-Trond, partie pour Anvers, il sera donc également fait un rapport définitif à Mr. le sous-prefet de Hasselt, avec invitation à preserver les moyens d'arrêter les Brigands.

Fait et passé à Brusthem, les jours, mois et an que dessus.

*Le Maire
J.L.: Coelmont*

Om meer geïnformeerd te zijn schakelde Jean-Leonard Coelmont de politiecommissaris Jean Louis (29) van St-Truiden in. Hij zocht naar iemand die Gilles Steuckers in Brustem ontmoet had en toch in Sint-Truiden werkzaam was. Zo kon hij ondervraagd worden door de Sint-Truidense politie. Zijn slachtoffer was Brus-temnaar Laurens Strauwen, die in de afspanning van Libert Baré (30) aan de Brustempoort werkte. Coelmont, die natuurlijk goed op de hoogte was van de feiten, bezorgde aan de commissaris twaalf vragen, die aan Strauwen moesten gesteld worden.

Diezelfde week nog op vrijdag, 18 aug. 1809, om 2 u 's namid- dags werd Laurens Strauwen bij commissaris Louis ontboden. Op vier van de gestelde vragen antwoordde hij ontkennend. De acht andere werden uitvoerig beantwoord, zodat Jean Louis een idee kreeg van de gebeurtenissen op die kermisavond. Laurens had die maandag congé gekregen en was in de voormiddag naar het huis van zijn vader, Joseph Strauwen (31), op Bruksken afgezakt. Hij had er de noen gegeten, een dutje gedaan en er tot 4 u in de namiddag wat gebabbeld. Toen was hij met zijn vader en zijn 17-jarige broer Joseph (32) naar het dorp gewandeld. In de herberg van Peter Vanderbemden aan de Kapelsteeg waren ze een uurtje gebleven. Daarna kwam de herberg

van wagenmaker Henri Schoofs aan de beurt. Na 7 u gingen ze naar de drankgelegenheid van Jean Schoofs op het dorpsplein, waar veel plezier was. Laurens had de hele avond gedanst en omstreeks 10 u waren ze opgestapt. Daar had hij Gilles Steuckers, die van zijn leeftijd was en in zijn buurt op Bruksken gewoond had, ontmoet. Hij was vergezeld van zijn nonkel Jean en een zekere Withofs uit Halmaal. Hij had geen kennis aan de genaamde Gilbert Vansimpson uit Ordingen. Hij had niet gezien of ze een wapen bij zich hadden, evenmin gehoord dat Gilles Steuckers zou uitgeroepen hebben: *'Wij zijn van niemand bang'*. Hijzelf herinnerde zich niet dat hij iets zou gezegd hebben toen hij Steuckers daar zag. Hij had hem ook niet getrakteerd en had hem nog minder gevraagd: *'Waar zijt gij zolang gebleven? Binnenkort zal het onze beurt zijn om op te stappen. Ik hoop dat gij ons een veilige schuilplaats zult kunnen aanwijzen'*. Juist toen hij in de gelagkamer zijn glas *'snick'* wou betalen, kwam Steuckers naast hem staan en bood hem een glas bier aan. Hij had geweigerd en gezegd dat hij een glas *'snick'* wou drinken. Toen riep Gilles Steuckers uit: *'Laten wij goed drinken, binnenkort zal ik geld in overvloed hebben'*. Laurens had hem toen gevraagd hoe hij aan al dat geld zou geraken. *'Dat zult gij en de anderen mij bezorgen om u de weg te wijzen'*, had Steuckers geantwoord.

Daarna was Laurens met zijn twee broers (33) teruggekeerd naar de herberg van Peter Vanderbemden. Gilles Steuckers had hem aan de buitendeur niet ter zijde genomen, ook niets meer gezegd. Hij had niet gezien dat die mannen samen dronken, want één van hen was in de keuken en de anderen stonden in de gelagkamer. Laurens had Jean Steuckers niet zien betalen. Wanneer die kerels daar waren binnengekomen, wist hij niet, want hij danste nu eens met de 27-jarige Joris Coelmont (34), jonkman en broer van de maire, dan met Livinus D'Awans, 21 j en later weer met anderen (35). Dat Steuckers en zijn maten: *'Leve de Engelsen! Binnenkort zijn zij hier'*, zouden geroepen hebben, had hij niet gehoord. Hij ging na 10 u weg en wegens de overvolle gelagzaal had hij niet gemerkt of die kerels toen nog aanwezig waren.

In de herberg van Peter Vanderbemden was hij maar eventjes gebleven. Daar ontmoette hij zijn zuster (36) en een kennis, de genaamde Servaas Collen (37), knecht bij hoefsmid Pieter Schurmans (38) bij de Brustempoort te St-Truiden. Samen met hen keerde hij terug naar Bruksken. Ze hadden er de *'avondstond'* gegeten en met Servaas vertrok hij om half twaalf richting Brustempoort. Op de eenzame Brukskensweg naar St-Truiden hadden zij niemand ontmoet.

Op de laatste vraag, of hij Gilles Steuckers en zijn kameraden nog voor zijn herbergbezoek ontmoet had, antwoordde hij ontkennend. Met veel moeite plaatste Strauwen zijn naam onder de in het Frans geakteerde verklaringen.

Voor de eenvoudige knecht van de afspanning Baré hadden de enkele kermispret tot een politieverhoor geleid. Voor deserteur Gilles Steuckers was zijn getuigenis ongunstig uitgevallen. Maire Coelmont zal in zijn vuistje gelachen hebben. Zijn jongere broer, Joris, die ook in de herberg aanwezig was op die kermisavond, zal hem wel op de hoogte gehouden hebben van de gevoerde gesprekken. Eigenaardig toch dat de maire nergens de naam van zijn eigen broer bij de getuigen vermeldde.

Egide Steuckers was vogelvrij verklaard. Juist twee maanden later, op 15 okt. 1809 werd hij opgepakt en tot dwangarbeid veroordeeld. Het decreet van 25 maart 1810 verschaftte hem amnestie en hij moest het 48e Linieregiment vervoegen. Drie maanden nadien, op dinsdag 26 juni 1810 koos hij voor de derde keer het hazenpad. Zwierf hij wat rond en belandde hij zo toch weer in zijn geboortedorp? Even voor allerheiligen 1810, in de nacht van 29 op 30 okt., bemerkte de 20-jarige Johanna-Catharina Vanderpoorten (39) deserteur Gilles Steuckers omstreeks middernacht in een huisje van de Steenbrugstraat, vlak tegenover de boerderij van Coelmont.

Op dinsdag 30 okt. 1810 vroeg in de namiddag riep de brandklok de gemeentenaren op. Het gerucht liep snel door het dorp: aan de molen stond de schuur van de maire in lichtelaaie!. Men rende naar de plaats van het onheil om te helpen want de beken waren dichtbij. Emmers vol water werden doorgegeven. De schuur gevuld met stro brandde als een fakkel. Er was geen blussen aan. Sommigen stonden achteraf zeker met enig leedvermaak te kijken naar de maire die in alle staten was.

De schuur, die op ongeveer 500 passen van Coelmonts hoeve lag, was nog maar drie jaar geleden gebouwd en had 700 F gekost. Ze was opgetrokken uit vakwerk, maar bedekt met pannen. Ze brandde volledig uit en ongeveer een paar duizend grote schoven rogge, tarwe en haver, alsook voeder en andere levensmiddelen, ter waarde van ongeveer 2.000 F gingen in de vlammen op.

De ontboden gendarmen van St-Truiden kwamen in de namiddag ter plaatse om een rapport op te stellen. Ook '*adjoint-au-maire*', de 61-jarige roodharige Lambert Bellis maakte een verslag dat zeker door Jean-Leonard Coelmont opgesteld en geschreven was, maar door Bellis ondertekend werd. Toch was het formulier zo opgesteld alsof '*adjoint*' Bellis zijn overste *maire* Coelmont werkelijk aan een vraaggesprek had onderworpen. In het proces-verbaal legde Coelmont de nadruk op vier hoofdzaken:

- 1.-Mijn schuur was volledig afgescheiden van mijn huis en van de andere woningen. Alleen de schuur brandde. Hier wou hij op een bedekte manier laten voelen dat er kwaad opzet mee gemoeid was.
- 2.-Dit onheil overkwam mij, nadat wij van de prefect en de onderprefect een opsporings- en aanhoudingsbevel ontvingen betreffende Egide Steuckers, die voor de derde maal deserterde....
- 3.-...en nadat wij samen met de gendarmen van St-Truiden naar de deserteur gezocht hadden.
- 4.-De deserteur was verdacht wegens bedreigingen, die hij uitte en ook bekend waren aan zijn schoonbroer, de maire van Ordingen, Pieter-Jan Vrijdaghs (40). De echtgenote van Egide Steuckers, Anna-Maria, woont bij haar broer en daar hebben de gendarmen ook een huiszoeking gedaan.

Hier volgt het verslag ondertekend door Lambert Bellis en tegengetekend als klagende partij door Jean-Leonard Coelmont.

Commune de Brusthem

L'an mil huit cent et dix, le trentième jour du mois d'octobre, vers l'heure de midi, nous Lambert Bellis, adjoint au maire de la

commune de Brusthem, informé par le tocsin de cette commune que l'incendie avait lieu dans notre commune, et étant plus informé que cette incendie avait lieu dans la grange de monsieur Jean Leonard Coelmont, maire de notre commune, située à Brusthem une distance environ de cinq cent pas de son habitation.

Y étant parvenu, nous avons vu que le feu était encore en activité, et a consommé le bâtiment entier, et tous les grains consistans en deux mille grands bottes de seigles, froment, avoine, fourages et autres denrées, environ d'une valeur de deux mille francs, non compris le bâtiment, le valeur de cet bâtiment étant aussi de sept cent francs.

Nous avons demandé à monsieur le maire s'il n'était pas dans sa connaissance par quel moyen le feu était commencé.

Il nous a déclaré et observé:

1° Vous voici, monsieur l'adjoint, que cette grange, où mes grains sont placés, est située environ cinq cent pas de mon habitation, et que le meme bâtiment n'a aucune communication d'une autre maison, que le feu n'est pas dans une autre place que dans ma grange seulement.

2° Que depuis que nous avons reçu le signalement du nommé Steuckers Gilles, déserteur de l'empire français pour la troisième fois, natif de cette commune, de la parte de mm. le préfet et sous-préfet, les ordres pour son arrestation et la recherche.

3° et depuis que la gendarmerie impériale de St-Trond est venue dans cette commune pour faire la recherche conjointement avec nous pour ce deserteur, moi est arrivé ce malheur.

4° Que le même déserteur est soupçonné par des menaces faits par lui à monsieur le maire d'Ordingen, commune voisine, où l'épouse du déserteur designé est domiciliée et où la recherche, a également eu lieu par la gendarmerie impériale depuis quelques jours, comme il est constaté par une déclaration verbale d'Anne Catharine Vanderporten, âgée de 20 ans, demeurante en cette commune, par laquelle le même deserteur a été vu à minuit dans une maison vis à vis la grange de monsieur le maire, et la quelle est informée des menaces faits par le déserteur designé dans le présent procès verbal contre les autorités qui lui poursuivront.

Le présent procès verbal sera envoyé à l'autorité compétente pour servir et valoir en ce que de droit.

Fait et passé à Brusthem les jours, mois et an comme dessus.

Le maire comme partie plainante,
JL: Coelmont

L'adjoint au maire,
L: Bellis

Had J.L.Coelmont de schuld van zijn schuurbrand op de rug van Steuckers willen schuiven? Wou hij alzo aantonen dat hij het slachtoffer was van zijn getrouwheid aan het Frans regime? Was het een sluwe list om aan een schadevergoeding te geraken? Hij bezorgde zich op zaterdag 03 nov. 1810 een certificaat als trouwe medewerker van de bezetter. Hiertoe vroeg hij aan de brigadier van de Keizerlijke Gendarmerie te St-Truiden, Dessigny, een attest waarin deze verklaarde: 'De brigade van St-Truiden is ten alle tijde bijgestaan geweest door de maire van Brustem, niet alleen in diens eigen

gemeente, maar ook in verscheidene andere gemeenten. Hij heeft inlichtingen verstrekt en heeft de brigade geholpen bij haar opsporingen, en vooral bij die tegen de deserteur Steuckers. Ondanks onze achtervolgingen kon hij niet aangehouden worden'.

Twee dagen later, op maandag 05 nov. 1810, vernam Coelmont het gerucht dat men in het dorp twijfelde aan het kwaad opzet. Hij richtte zich naar zijn '*conseil municipal*' en liet hen een verklaring signeren waarin bevestigd werd: '*Wij hebben geen andere oorzaak voor de brand gevonden; het vuur is ontstaan bo-ven op de tas (41); dat doet ons vermoeden dat de brand aange-stoken is. De schade bedraagt 2.700 F.*' De gemeenteraad bestond uit: Jean Janssens, landbouwer in de Geelstraat; Gerard Moria, landbouwer op Kapelhof; Joseph Lammens, kuiper en herbergier op de Tongersesteenweg; Guillaume Schoofs, bijgenaamd '*den lange*', landbouwer; Pierre Sweldens, landbouwer op de Singel; Godefroid Van Ormelingen, dagloner uit de Tomstraat. Ook zijn adjunct-maire Lambert Bellis uit de Piepelstraat liet hij het formulier ondertekenen.

De onderperfect Arnould, die te Hasselt verbleef, was overtuigd dat Coelmont het slachtoffer was van een wraakneming van zijn opgejaagd wild. Hij schreef op 03 nov. 1810 een brief naar de prefect van het departement te Maastricht. Hij vond de gebeurtenis des te erger omdat zij iemand in zijn bezittingen trof die vanaf het begin van het heersend bewind blijk had gegeven van een volgehouden ijver.

Hasselt 3 novembre 1810

*A monsieur le préfet du departement.
Baron de l'empire*

Monsieur le Préfet

Le 30 du mois dernier suivant procès verbal de la gendarmerie de S.Trond du même jour la grange de monsieur le maire de brusthem a été incendie ....er zou voor 2.700 frank schade zijn en volgens het verslag van de gendarmerie en de adjoint, tegengetekend door de maire als aanklagende partij zouden er verdenkingen bestaan tegen de deserteur Gilles Steuckers...

Hij besloot zijn brief met de bemerking: '*Alle agenten van het openbaar gezag zijn zonder twijfel blootgesteld aan de wraakzucht van mensen die zich door hen benadeeld of onrechtvaardig behandeld achten. Maar het grootste deel van de algemene boosheid komt neer op de maires van de landelijke gemeenten. Afgezonderd in hun persoon en in hun bezittingen zijn ze gemakkelijker en straffelozter te treffen. Het bijzonder geval dat de aanleiding is van deze opmerkingen zal met de grootst mogelijke zorg onderzocht worden'.*

Coelmont kreeg ook de kapitein van de Gendarmerie Impériale te Maastricht op zijn hand. Op 05 nov. 1810 deelde hij het strafre-gister van Egide Steuckers mee aan zijn prefect. Deze laatste nam de zaak zeer ernstig op en nog dezelfde dag kreeg de onderprefect Arnould te Hasselt de opdracht om maatregelen te nemen om deserteur Gilles Steuckers te laten arresteren. Hij schreef naar het departement van de '*Police Générale*' te Parijs om de toelating te

bekomen twee beloningen van elk 50 F uit te loven voor de aanhouding van deze booswicht.

Door al de bemoeiingen kreeg de zaak zeer snel de aandacht van het parket van Hasselt. Guillaume François de la Court, *'magis-trat de sûreté'* bij de Rechtbank van Eerste Aanleg van het ar-rondissement Hasselt, kwam persoonlijk naar Brustem op maandag 05 nov. 1810. Hij was vergezeld door luitenant Thuillier, com-mandant van de Keizerlijke Gendarmerie in het arrondissement.

Jean-Leonard Coelmont, *'de zeer ijverige en door zijn diensten aanbevelenswaardige maire'* vergezeldde het hoog gezelschap naar de plaats van het onheil. Ze stonden voor een hoop puin: het gebinte van het vakwerk, nog voor de helft overeind, was zwart geblakend door de vlammen en de rook terwijl de voor- en achterpoort half verbrand waren. De inhoud was volledig verloren. Enkele schoven stro, bedorven door rook en bluswater, lagen nu op de mestvaalt van zijn schoonmoeder.

Aan de maire werd gevraagd of zijn knechten die bewuste dag of ervoor niet gedorst hadden en of zij niet gewoon waren de pijp te roken. Neen, geen enkele knecht rookte. Vervolgens vroeg de substituut of soms iemand van de huisgenoten bij ongeval of door onvoorzichtigheid het vuur niet kon hebben aangestoken. Had de maire dan geen vermoedens of waren er nog geen aanwijzingen geweest? De maire herhaalde het reeds bekende betoog en zette onmiddellijk de naam van Gilles Steuckers als ver-moedelijke brandstichter voorop. Diens vrouw, Anna Vrijdaghs, woonde bij haar broer, de maire van Ordingen, en die wist dat Steuckers gedreigd had met: *'Wie hem zou doen opsporen, zou weten waarom'*. In Ordingen hadden de gendarmen naar de deserteur gezocht. En het 20-jarig meisje Anna-Catharina Vanderpoorten had hem dicht bij de schuur gezien om middernacht, de dag voor de brand. De maire kon zijn onrust en angst niet verbergen. Hoe zou Steuckers het opnemen indien hij vernam dat de maire hem openlijk van brandstichting betichtte? Er zouden nog aanslagen volgen en zijn eigen woning en die van zijn schoonmoeder waren niet meer veilig.

De heer G.F.de la Court achtte de vrees van de maire gegrond en beslistte de ondervraging van Anna Vanderpoorten uit te stellen. De maire kon nog vertellen dat Gilles Steuckers en andere boosdoeners bedreigingen hadden geuit in een herberg van het naburige dorp Aalst. De onderzoekers vroegen om de namen van mogelijke getuigen te noteren en door te geven.

Na het afscheid in de watermolen trokken de magistraat en de com-mandant naar de vrederechter van St-Truiden, Pierre Meester (42). Zij waren zeer verbaasd daar een ander klokje te horen luiden. De juge had vernomen dat de schuurbrand een ongeval was, te wijten aan kinderen, die naast de beek, dicht bij de schuur, vuurtje hadden gestookt. Hij wist dat in verscheidene dorpen de afkeurenswaardige gewoonte bestond waarbij de jeugd droog aardappelkruid en ander brandbaar goed opbrandde.

De magistraat wilde nu weten of er op die bepaalde dag, dinsdag 30 okt. 1810, werkelijk door kinderen met vuur was gespeeld. De maire had namelijk ook vijf kinderen van 11, 9, 7, 4 en 2 jaar oud. Omdat *'juge de paix'* Meester enkele dagen afwezig zou zijn, kreeg

politiecommissaris Jean Louis deze opdracht. Ook brigadier Dessigny moest al het mogelijke doen om Egide Steuckers aan te houden.

Substituut de la Court stelde dezelfde avond, aan de hand van de aantekeningen die luitenant Thuillier, 'commandant de la gendarmerie de l'arrondissement' te Brustem en te St-Truiden gemaakt had, een uitvoerig verslag op. Op 09 nov. 1810 werd dit verslag aan de prefect overgemaakt met de bemerking: 'Over de oorzaak van de brand blijven wij in het ongewisse. Ik wacht op aanduidingen en op positieve gegevens over het vuurstoken van de kinderen op de dag van de brand'.

De 'sous-préfect' Arnould schreef in zijn brief van 09 nov. aan zijn overste te Maastricht: 'De maatregelen om E.Steuckers aan te houden, ons bij uw brief van de 5e dezer opgedragen, werden Aanbevolen bij de burgemeesters van die gemeenten, waar zij doeltreffend zouden kunnen zijn. De 2 prijzen zijn eveneens uitgelooft. De gerechtelijke autoriteiten onderzoeken de zaak zoals uiteengezet werd in mijn rapport van de 3e dezer. Blijkens later ontvangen mededelingen zou de brand uitsluitend aan een ongeluk te wijten zijn en zou het vuur aangestoken zijn door kinderen, die, zoals vaak gebeurt, droog kruid opbrandden. Zoals u kunt opmaken uit zijn brief van de 7e dezer, blijft de maire bij zijn verdenkingen'.

Niettegenstaande de overheid een mogelijke oorzaak had voor de brand, bleef J.L.Coelmont bij zijn eerste aantijgingen. Een politieonderzoek had hem ook niet van de wijs gebracht. Vrijdag 09 nov. 1810 schreef hij een overdreven hartstochtelijke en hoogdravende brief aan de prefect te Maastricht: 'Ik ben het slachtoffer van mijn ijver voor de uitvoering van de militaire conscriptie. In mijn dorp werden deserteurs aangetroffen. Met de keizerlijke gendarmen en de burgerwacht heb ik hen op-gespoord, ondanks hun doodsbedreigingen. Ik heb de Heer Onderprefect van het arrondissement te Hasselt ingelicht. Hun plan me te vermoorden heeft me niet afgeschrikt hen te zoeken met de burgerwacht op 30 oktober laatst. Gilles Steuckers, die reeds voor de derde maal deserteerde, heb ik het meest gezocht omdat hij mij het meest bedreigde. Hij werd te Brustem opgemerkt in een huis tegenover mijn schuur. Die nacht (43) werd het vuur aan mijn schuur gestoken. Ze bevatte mijn oogst, meer dan 2000 graanschoven. Het vuur is boven begonnen en niets kon gered worden. De schuur was slechts drie jaar oud. Het geleden verlies bedraagt 2700 F. Hierin is het verlies van mijn graan en het voedsel van mijn dieren niet inbegrepen. Ik kan dit ongeval alleen aan die ellendeling wijten.

Gedurende twaalf jaar heb ik nauwgezet het ambt van maire uitgeoefend. Ik ben het slachtoffer van mijn ijver om het land te dienen. Ik hoop op 's lands en op uw gerechtigheid om een scha-deloosstelling te krijgen voor het enorme verlies dat ik leed.

De heer maire van Schimmen (44), wiens huis door opgejaagde Brigands werd vernield, kreeg van uw voorganger in het jaar 11 een schadevergoeding van 2.000 F. Indien U over geen enkel fonds beschikt, sta me toe U te vragen deze klacht over te maken aan de Minister van Oorlog of Binnenlandse Zaken en mijn aanvraag te steunen'.

Coelmont had zijn smeekbede laten worden aan de adjunct-prefect Arnould te Hasselt. Op dinsdag 13 nov. 1810 maakte deze de brief over aan Maastricht met de opmerking: *'De ongelukkige gebeurtenis heeft de maire van zijn oogst beroofd. Naar het schijnt is de opbrengst van iedere oogst levensnoodzakelijk voor zijn familie en dit verlies heeft hem geruïneerd. Hij vraagt schadeloosstelling. Ik heb hem te verstaan gegeven dat ge hem uiterst goed gezind zijt en ik meende hem te mogen laten hopen dat ge hem zoveel mogelijk zult vergoeden. Ik wijs U bij deze gelegenheid op zijn langdurige en trouwe dienst vooral betoond op stuk van de conscriptie en herinner aan de bedreigingen die hij hierbij kreeg vanwege kerels die het voorwerp waren van zijn waakzame opsporingen. E.Steuckers, die hij van brandstichting beschuldigt, kan blijkens zijn verslag er bekwaam voor geacht worden. Die veronderstelling is echter moeilijk houdbaar: het vuur ontstond omstreeks één uur in de namiddag en begon boven aan het gebouw. Een brandstichter houdt zich gewoonlijk schuil en hier zou hij op klaarlichte dag zijn tewerkgegaan. De feiten kunnen verklaard worden, zoals ik in mijn verslag van de 3e dezer heb uiteengezet'*.

Dinsdag 24 november 1810 schreef Arnould in zijn verslag dat een grondig onderzoek ter plaatse geen nieuw licht in de zaak had gebracht. Verder bleef het stil over de brandstichting nabij de Stenenbrugmolen. Of er schadevergoeding kwam is niet geweten. Over de oorzaak raakte evenmin iets bekend. Waren het spelende kinderen of was het een knecht, die rustig een uiltje wou vangen in de 'tas' onder de middag en er in stilte toch een pijpje rookte?

Staatsraad en 'comte de l'empire' Pierre-François Réal, adjunct van minister Fouché, schreef van uit Parijs een bericht ge-dateerd op zondag 18 nov. 1810 naar de prefect van de Bene-denmaas te Maastricht: *'Gij hebt gemeend een premie van 100 F te moeten uitloven op de aanhouding van die Brigand, die reeds driemaal deserteerde. Ik juich die maatregel toe. Ik zal de uitvoering ervan voorstellen aan Zijne Exellentie, zo ge succes hebt'*.

Niemand vond deserteur Gilles Steuckers. Op vrijdag 26 april 1811 proclameerde de maire van Sint-Truiden J.Vandenberck (45) een oproep tot alle deserteurs en refractaires. Hij dreigde met straffen aan hun beschermers. Conscripts en deserteurs die zich vrijwillig zouden aanmelden mochten op inschrikkelijkheid re-kenen.

Reeds 's anderendaags, op zaterdag 27 april 1811 meldde Gilles Steuckers zich om zes uur 's morgens bij de maire te St-Truiden aan en verklaarde hij zijn dienstplicht verder te willen vol-brengen. Hij werd echter onmiddellijk in de boeien geslagen en opgesloten. Op 16 mei bracht men hem naar het 'dépot des ré-fractaires'. Tien dagen later werd hij ingelijfd bij het 33e Linierregiment van Walcheren.

Kon hij niet tegen de militaire discipline of had hij heimwee naar zijn zwerversleven? Vijf weken later, op dinsdag 03 juli 1811, deserteerde hij voor de vierde maal. Dit was ook het laatste nieuws dat we vernamen over Egide Steuckers. Hij keerde nooit naar Brustem of Ordningen terug.

In het bevolkingsregister van 1820 vonden we Anna-Maria Vrijdaghs, 42 jaar en haar dochter de 15-jarige Anna-Gertrude Steuckers, als

inwonende huishoudster in de Tomstraat bij de 37-ja-rige weduwnaar Willem Schoofs (46) en zijn vijf kinderen tussen 16 en 8 jaar. Op 14 november 1819 had zij nog een dochtertje bijgekregen, Catharina-Josephe.

Anna-Maria Vrijdaghs overleed op vrijdag 02 okt. 1846 te Or- dingen in de leeftijd van 68 jaar *'huyshoudster, geboren en woonende in deze gemeente, van het vrouwelijk geslacht, echtgenoot van Egidius Steuckers, welke deze gemeente verlaten heeft meer dan dertig jaren'*.

- 01.-R.A.Maastricht.-Frans archief, nr.4330, stuk 160.
- 02.-R.A.Maastricht.-Frans archief, nr.4330, stukken 330, 331, 335, 337, 343.
- 03.-Archives Nationales F 1b II 5.
- 04.-R.A.Maastricht.-Frans archief, nr.4330, stuk 355, nr.775 stuk 13.
- 05.-Steuckers Egidius.- °Br.07.01.1780.
-z.v. Egidius Steuckers en Gertrudis Loix (x 27.11.1775).
-klz.v. Egidius Steuckers en Agnes Sweldens.
-huwde op 12.01.1805 met Anna-Maria Vrijdaghs, Ord.°22.10.1778-+02.10.1846, d.v. Frans Vrijdaghs en Maria-Gertrudis Lenaerts uit Ordingen.
-vader van:
-Maria-Gertrude, °15.06.1805.
-Anne-Catharina-Josephe, °14.11.1819.
-in 1805 '*garçon meunier*'.
-deed zijn dienstplicht in 1805, maar deserteerde 4 maal.
- 06.-Tesseur Willem.- Br.°04.03.1753-+27.09.1829, (76j).
-z.v. Nicolas Tesseur en Agnes Vande Velde (x 25.07.1746).
-huwde met Maria-Anna Steuckers, Br.°1756, d.v. Egide Steuckers en Maria Milissen, die op de Hek woonden.
-vader van:
-Anna-Maria, Br.°27.09.1787 (x 1816 Guilhelmus Thijssens)
-Jeanne, Br.°01.10.1791 (x Guillaume Priemen, °Nieuwerk. 1803).
-Joseph, Br.°09.03.1794-+14.09.1874, (80j) (x Elisabeth Lismont, °Miel.b/A.1803-+1865).
-Maria-Agnes, Br.31.08.1796-+28.04.1843, (46j), (x 29.07.1820 Petrus Lammens, +01.03.1829, xx Joseph Brugmans).
-Catharina, Br.°02.07.1798 (x 07.02.1829 Jan Waernis,+Br. 21.06.1829; xx 09.02.1832 Joseph Gennez).
-Thérèse, Br.°12.09.1800 (x 16.02.1832 Henri Daenen, °Br. 16.04.1794-+10.01.1855).
-Maria-Elisabeth, Br.21.01.1803.
-molenaar op de watermolen van Monville langs de Luikerst.
- 07.-Jean-Leonard Coelmont was maire sedert mei 1803 of floréal, jaar XI.
Volgens de wet van 28 pluviôse VIII (17.02.1800) was het bestuur van een gemeente in handen van een '*maire*', bijgestaan door een assistent '*adjoint-au-maire*'. Ze werden aangesteld voor een termijn van 5 jaar en gekozen uit de gemeentelijke notabelen of '*conseil municipal*'.
- 08.-Vanderbemden Jean.- Br.°01.02.1794-+24.10.1833, (39j).
-z.v. Lambert Vanderbemden uit Aalst en Johanna-Catharina Goessens, +Aalst 25.04.1808.
-huwde op 22.02.1816 met Anna-Margaretha Timmermans, Br.°20.09.1785-+16.06.1852, d.v. Pierre Timmermans, Br.°1738-+18.12.1815 en Agate Princen, Br.°1750-+25.11.1805.
-vader van:
-Cecile, Br.°30.04.1817.
-Joanna-Catharina, Br.°09.05.1822, (x 30.04.1846 Thomas

- Lemaire, Br.°22.02.1803, z.v. Thomas Lemaire uit Kerkom en Marie-Agnes Steenberg (x 06.02.1791)).
- Elisabeth, Br.°22.11.1826-+22.11.1826, (1d).
  - in 1820 was hij werkmán. In 1833 overleed hij *'in zijn huis gelegen tegen de Molenbeek'*.
  - in 1846 woonde zijn weduwe aan de Beekkant.
- 09.-Vansimpsen Gilbert.- °Ordingen 21.03.1788.
- z.v. Arnold Vansimpsen en Anna-Gertrudis Putzeys.
- 10.-Withofs N. is niet terug te vinden. Mogelijk was het:
- Withofs Franciscus.- °Halmaal 05.03.1785-+06.10.1830, (45j).
  - z.v. Hendrik Withofs uit Tienen en Anna-Maria Spiraers.
  - in het proces-verbaal staat: *'N.Withofs père, déserteur de la commune de Halmael'*. De vraag is: wie was die bewuste avond in Brustem aanwezig, de vader of de zoon?
- 11.-Steuckers Jean.- °Br.04.03.1763-+Halmaal 24.11.1831, (68j).
- z.v. Egidius Steuckers en Maria Prenau.
  - huwde met Joanna-Catharina Juveyns en in een tweede huwelijk op 21.09.1784 met Anna-Maria Juveyns uit Halmaal.
- 12.-Schoofs Jean.- Br.05.02.1773-+15.03.1861, (88j).
- z.v. Jan Schoofs, °1747, en Anna-Catharina Loix, °1740.
  - klz.v. Joannes Schoofs en Johanna Egge en van Andries Loix en Agnes Robaer.
  - huwde op 20.02.1803 met Maria-Cecilia Robeijns, Ord.15.08.1771-+Br.04.05.1848, d.v. Henri en Catharina Wouters.
  - vader van:
    - Louis, Br.°1802.
    - Henry, Br.°02.10.1803 (x Maria-Catharina Van Ormelingen)
    - Joanna-Josepha, Br.°11.06.1805 (x 10.08.1841 Petrus Coopmans).
    - Pierre-Jean, Br.°19.11.1806 (x 14.02.1855 Maria-Anna Van Ormelingen, °Br.31.01.1816).
    - Jean-Louis, Br.°02.08.1808.
    - Catharina-Josepha, Br.°23.11.1810-+15.03.1895 (x Pieter-Jan Berebrouckx, later herbergier en koster Dorpsesteenweg 45bis).
    - Bernadine, Br.°30.01.1814.
    - wagenmaker en herbergier op het dorpsplein.
    - Jean Schoofs overleed in 1861 *'in zijne wooning gestaen nevens de dorpplijn'*. Maria-Cecilia Robeijns overleed in 1848 *'in hare woning nevens de grote dorpplaats'*.
- 13.-Bellis Jean-Lambert,jr.- °ST.10.07.1777-+Rijkel 21.03.1852.
- z.v. Lambert Bellis, °1749-+1827, de 'agent municipal' 1795-1797 en Joanna-Catharina Buysmans, °ST.1749-+1833.
  - huwde met Maria-Elisabeth Briers, Br.°25.02.1766-+18.09.1816 d.v. Sebastiaan, wever en Joanna Daenen.
  - huwde een tweede maal te Rijkel op 23.04.1818 met Ida Schoenaers, °Rijkel 30.12.1782-+17.11.1858, d.v. Jan Schoenaers, landbouwer, en Maria Doucet.
  - vader van:
    - Jean, Br.°23.05.1818-+24.05.1818, (1d).
    - varkenshandelaar, later dagloner.
- 14.-Strauwen Laurens.- Br.°18.03.1779-+13.09.1854, (75j).

- z.v. Joseph Strauwen, Br.°29.09.1745--+04.02.1833, en Maria-Gertrudis-Marguerite Houbaer, °Aalst--+Br.12.01.1814.
- 15.-D'Awans Livinus.-°Berlingen 31.03.1788--+Br.14.08.1849.
 -z.v. Philippus D'Awans en Isabella Daris.
 -schepen: 1831-1843, raadslid: 1843-1848; lid kerkfabriek: 1836-1837; koning St-Sebastiaansgilde 1836.
 -landbouwer op een grote hoeve op Bruksken bij de Melster.
- 16.-Schoofs Joannes-Franciscus.-°Ord.08.09.1768--+Br.12.12.1853
 -z.v. Willem Schoofs, +21.01.1815, en Martina Everaerts.
 -huwde met Maria-Agnes Grossaerts, °Gel.04.07.1780--+Br.19.05.1826, d.v. Philippe Grossaerts en Marie-Agnes Leemans, +Gel.21.09.1788.
 -vader van:
 -Martina, Br.°09.04.1809--+23.01.1848 (x Pieter-Arnold Sweldens, Br.°31.08.1822, z.v. maire Pierre Sweldens en Maria-Catharina Otten).
 -Marie-Helene, Br.°03.10.1810--+11.03.1831, (21j).
 -Jean-Franciscus, Br.°23.01.1812--+10.08.1843, (31j).
 -Libert, Br.°10.01.1814--+30.04.1834, (20j), ongehuwd.
 -Marie-Agnes, Br.°15.05.1815.
 -Philippe, Br.°10.10.1816, (x 01.12.1843 Maria-Joanna Van Ormelingen, Br.°01.09.1822, d.v. Willem Van Ormelingen en Catharina Groven).
 -Anne-Elisabeth, Br.°01.02.1818, (x 20.10.1847 Jan-Jos Herckens, +Ord. 1848; xx 24.04.1854 Petrus Jaminné).
 -Henri, Br.°13.08.1819--+23.08.1819, (10d).
 -Guillaume, Br.°15.01.1821-12.02.1855, (34j).
 -Pieter, Br.°21.04.1822--+24.05.1822, (1m).
 -tijdens het Hollands bewind: raadslid 1822-1825.
 -kerkmeester 1840, lid kerkfabriek 1840-1853+.
 -landbouwer op de Singel.
- 17.-Leemans Maria-Catharina.- Br.°24.06.1775--+09.03.1844.
 -oudste d.v. koster Jacobus Leemans, °1746--+1806 en Ida Schoofs, °1743--+1797.
 -in het bevolkingsregister van 1820 staat ze vermeld als alleenstaande breister met een dochter Barbe, Br.°31.01.1802. Ze overleed, ongehuwd, in maart 1844 *'in haer huys gestaen nevens de Kasteelstraat'*.
- 18.-Schoofs Anna-Catharina.- Br.°06.02.1780--+13.11.1847, (67j).
 -d.v. 'fermier' Willem Schoofs en Martina Everaerts.
 -spinster.
 -huwde op 15.09.1808 met Hendrik Leemans, Br.°07.04.1778-+26.01.1845, z.v. koster Jacobus Leemans en Ida Schoofs.
 -ouders van:
 -Libert, Br.°1804 (x 20.06.1839 Maria-Elisabeth Libens, wed.v. Joannes-Henri Laurent, +ST.15.06.1838; d.v. Joannes Libens en Anna-Maria Lemaire uit Kerkom)
 -Anne-Catharine, Br.°26.12.1807--+29.12.1807, (3d).
 -Maria-Ida, Br.°19.04.1809.
 -Martina, Br.°07.05.1811 (x 03.10.1835 Joannes Libens, °01.06.1782, z.v. Jean en Maria-Christina Leemans).
 -Jean, Br.°25.03.1814.

- Catharina, Br.°15.07.1817--+17.10.1833, (16j).
- Henri, Br.°29.06.1820 (x 04.10.1849 Agnes Martens).
- Wilhelmus, Br.°20.02.1825.
- Joseph, Br.°23.07.1830.
- zij zal het meer dan waarschijnlijk geweest zijn:
  - 1.-haar broer Joannes-Fransciscus was er ook (16).
  - 2.-haar toekomstige schoonzus Maria-Catharina Leemans was ook aanwezig (17).
- in 1815 was Hendrik Leemans '*sacristain*' of koster.
- 19.-Groeven Maria-Catharina, -°20.12.1787.
  - d.v. Willem Groeven en Catharina Leuris uit Schulen, (x 11.05.1783).
  - spinster, huwde op 20.04.1810 met Gil.Berebroeckx, °1773(20)
- 20.-Berebrouckx Egide.- Br.°23.11.1773--+16.12.1822, (49j).
  - z.v. Jan Berebrouckx, °1741--+1801, en Elisabeth Vaes.
  - huwde op 20.04.1810 met Maria-Catharina Groeven, Br.°20.12.1787, d.v. Willem Groeven en Catharina Leuris.
  - vader van:
    - Jean, Br.°03.10.1810.
    - Catharina-Elisabeth, Br.°02.07.1812.
    - Guillaume, Br.°1813--+08.03.1840 (soldaat 2e reg. lanciers
  - Gilles, Br.°24.06.1814.
  - Gilles, Br.27.09.1816--+16.12.1822, (6j).
  - Christina, Br.°1818 (x Jean-François Menten, °Ord.).
  - Anna-Maria, Br.°11.03.1822.
  - ze woonden in 1846 in de Lenaertsstraat 129.
- 21.-Dorpsesteenweg: zo noemde men het gedeelte van de Dorpsstraat dat vertrekt aan het dorpsplein en naar de Luikersteenweg loopt.
- 22.-In de archieven werd dikwijls '*kapelsteeg*' vermeld. Maar deze Kapelsteeg is te situeren als de verbindingsweg van de Dorpsstraat met het Kapelhof, juist tegenover en als verlenging van de Burggracht. Het was dus een verbindingsweg of *kerkpad* tussen de twee kerken van Brustem.
- 23.-Godelaine Egide.-°Grandville 07.09.1770--+Br.22.12.1831, (61j)
  - z.v. Egide Godelaine en Elisabeth Ory, beiden van Grandville.
  - huwde op 14.11.1812 met Maria-Elisabeth Brugmans, Br.°05.11.1787--+22.02.1854 d.v. Pieter Brugmans en Margaretha Houbaer.
  - vader van:
    - Pierre, Br.°02.05.1813 (x Rosalina Schoofs, d.v. Libert Schoofs en Maria-Anna Bels).
    - Gilles, Br.°14.03.1815--+26.05.1834, (19j).
    - Pierre-Jean, Br.°20.03.1818.
    - Lambert, Br.°10.10.1820.
    - Anna, Br.°1822, huiswerkster.
    - Joseph, Br.° 26.07.1824--+28.04.1832, (8j).
    - zij was spinster, hij was eerst knecht bij Monville, daarna winkelier op de Luikersteenweg 36.
- 24.-Schoofs Henri-Matheus.- Br.°21.09.1748--+21.12.1819, (71j).
  - z.v. Henri Schoofs, °1714--+1801 en Maria Martens, °1711.

- huwde met Jeanne-Marie Bormans, Br.°12.11.1758, wed.v.
Jean-François Coart, d.v. Frans Bormans en Anne-Catharina Schevenels.
- stiefvader van: Marie Coart, °Engelmanshoven 1789.
- hij stond in het bevolkingsregister vermeld als '*caba-retier*' en '*73 jaar*'.
- zijn herberg lag Dorpsplein nr.32, naast de gasthuispoel.
- 25.-R.A.Maastricht.-Frans archief, nr.531.
- 26.-Loix Godfried de jonge.- Br.°10.01.1783-+10.06.1870, (87j).
-z.v. Godfried Loix de oude, Br.°07.11.1751-+02.08.1825,
x 03.06.1779 met Johanna-Gertrudis Lammens, Br.°30.10.
1750-+14.08.1785, d.v. Govaert Lammens, Br.°1701-+1794 en
Catharina Schoofs, +1775.
- huwde op 14.01.1829 met Anna-Maria Roosen, Br.18.11.1808-
+06.10.1884, d.v. Petrus Roosen, koordendraaier op de Ton-
gersesteenweg, °1768, en Anna-Maria Fransis, °1780.
- vader van:
  - Maria-Theresia, Br.°11.04.1828.
  - Maria-Theresia, Br.°30.10.1829.
  - Petrus-Hubert, Br.°15.07.1832-+29.03.1834 , (2j).
  - Alfons-Hubert, Br.°14.02.1835, jonkman.
  - Godefride-Franciscus, Br.°20.11.1837-+28.11.1837, (1d).
- Clara, Br.°19.12.1838.
- Anna-Maria-Hubertina, Br.°20.08.1842-+20.08.1842, (1d).
- Anna-Maria-Hubertina, Br.°05.08.1843.
- Anna-Maria-Celestina, Br.°05.09.1846, ongehuwd.
- Joannes-Aloysius, Br.°11.02.1849, ongehuwd.
- Joseph-Edmond, Br.°22.11.1852, ongehuwd.
- Hollands bewind: lid Weldadigheidsbureau 1823-1833.
- voorzitter kerkfabriek, lid sedert 07.01.1855.
- onafhankelijk België: raadslid 1864-1872 (ontslag).
- landbouwer in de Hameistraat-Kogelsteeg,
- tolpachter op 05.12.1829.
- hij was een neef van Marie Lelièvre, echtgen.v. J.L.
Coelmont. Hun beide moeders waren dochters van Go-
vaert of Godfried Lammens en Catharina Schoofs.
- 27.-Wat opvalt is dat veel van de getuigen in nauw contact
stonden met maire J.L. Coelmont en de overleden koster
Jacobus Leemans (+1806):
  - Jean-Lambert Bellis (13), z.v. Lambert Bellis, agent mu-
nicipal in 1795 en adjoint-au-maire in 1810.
  - Maria-Catharina Leemans (17), d.v. koster Jacobus Leemans
en Ida Schoofs.
  - Hendrik Leemans, z.v. koster Jacobus Leemans.
  - Anna-Catharina Schoofs (18), echtgen.v. Hendrik Leemans.
  - Joannes-Franciscus Schoofs (16): broer van de vorige.
  - Godfried Loix (26): neef van Coelmonts echtgenote, langs
de beide moeders.
- opvallend is dat de broer van de maire, nl. Joris Coel-
mont, die ook in de herberg aanwezig was, niet in het
verslag van de maire vermeld werd.
- 28.-Vanderbemden Jan (08) was in 1809 slechts 15 jaar en werd
door de maire vermeld als 18-jarige.
- 29.-Louis Jean.- °ST. 31.08.1755.

- z.v. Jan-Arnold Louis of Lowies en Maria-Catharina Moos.
  - huwde op 31.10.1787 met Anna-Maria Velaers, °14.04.1761.
  - was op 24.05.1790 belastingontvanger.
  - werd op 10.09.1796 politiecommissaris en legde de eed van haat tegenover het koningschap af op 21.01.1798 of 02 pluviôse, jaar VI.
- 30.-Baré Libert.- °ST.17.02.1759-+16.12.1836 , (77j).
- z.v. Erasmus Baré en Anna-Maria-Elisabeth Pietermans.
  - huwde met Anna-Catharina De Keyser, °Boortmeerbeek 1759-+ST.27.10.1828, (69j).
  - hij baatte bij de Brustempoort een afspanning uit en ging later als rentenier wonen: Brustemstr. nr.112.
- 31.-Strauwen Joseph.- Br.°29.09.1745-+04.02.1833, (88j).
- z.v. Laurentius Strauwen en Anna-Gertrudis Daenen.
  - huwde met Maria-Gertrudis Houbaer, °Buvingen 1756-+Br.12.01.1814 (d.v. Trudo Houbaer en Joanna Senden) en op 28.09.1819 met Aleydis Dignef, °Aalst 1773-+Aalst 05.02.1848.
  - vader in het eerste huwelijk van:
    - Maria-Gertrudis, Br.°24.10.1774.
    - Maria-Josepha, Br.°19.03.1776-+30.07.1818, (x Willem Schoofs, Br.°15.03.1783).
    - Catharina, Br.°07.01.1778.
    - Laurens, Br.°18.03.1779-+13.09.1854 , (75j).
    - Joannes-Nicolaus, Br.°09.07.1780. Margaretha, Br.°03.05.1782.
    - Maria-Elisabeth, Br.°17.09.1783. -Anna-Maria, Br.°29.01.1785.
    - Maria-Agnes, Br.°18.02.1786-+24.03.1796, (10j).
    - Petrus, Br.°25.09.1790. -Joannes-Joseph, Br.°31.05.1792.
    - Maria-Agnes, Br.°15.07.1796.
    - Anna-Christina, Br.°08.05.1799-+01.04.1800 , (1j).
  - hij woonde op Brukskens, naast de hoeve van Henri Bormans aan de Melsterbeek.
- 32.-Strauwen Joannes-Joseph.- Br.°31.05.1792.
- z.v. Joseph Strauwen en Maria-Gertrudis Houbaer.
- 33.-Behalve de reeds genoemde Joannes-Joseph Strauwen had Laurens nog twee andere broers, namelijk Joannes-Nicolaas, gedoopt op 09.07.1780 en dus 29 j; en Petrus gedoopt op 25.09.1790 en dus 19 j.
- 34.-Coelmont Joris (Georgius).- Br.°01.05.1782-+16.02.1843.
- jongste z.v. Willem sr.Coelmont en Maria-Anna Hesbeens.
  - huwde op 19.08.1812 met Maria-Anna Cruls, ST.°11.05.1788-+Br.20.04.1846, d.v. Guillaume Cruls, zinkbewerker op de Grote Markt 3 te St-Truiden, en Catharina Stas.
  - vader van:
    - Angeline, Br.°04.12.1812.
    - August-Willem, Br.°31.07.1814 (x 1846 Elisabeth Balis).
    - Frédéric, Br.°13.11.1816-+25.01.1818, (1j3m).
    - Lambert, Br.°12.06.1818 (x Maria-Louisa Nickmans).
    - Maria-Thérèse, Br.°19.02.1820-+21.07.1820, (5m).
    - Petrus-Celestinus, Br.°13.10.1821-+04.03.1822, (5m).
    - Anna-Euphrasie, Br.°23.09.1823 (x Dionisius Strauwen).
    - Petrus-Celestinus, Br.°19.10.1826.
    - Maria-Theresia, Br.°09.12.1829.

- hij was landbouwer en stierf in 1843 *'in zijn huis, alhier gestaen nevens den Singel'*.
- in 1830 woonden daar ook nog: Willem Schoofs, 73 jaar en Catharina Stas, 81 jaar.
- 35.-In het begin van de 19e eeuw was dansen met vrouwen zondig en dus af te raden. Het was dus blijkbaar de gewoonte dat jongens met jongens dansten.
- 36.-Strauwen Laurens had toen nog 7 in leven zijnde zusters.
(zie (31)).
- 37.-Collen Servaas was geen inwoner van Brustem of St-Truiden.
- 38.-Schurmans Pieter.- °Runkelen 09.09.1774-+28.05.1833, (59j).
-z.v. Andreas Schurmans en Joanna-Maria Degros.
-huwde met Maria-Catharina Bronckaers, °Grazen.
-nabij de Brustempoort te St-Truiden baatte hij een hoefsmederij uit in het huis nr.18 van *'voorstad van Luyk'*.
- 39.-Vanderpoorten Johanna-Catharina.-Br.°07.10.1790-+05.04.1850.
-d.v. Jan Vanderpoorten, *'Porta'*, °1746-+1803, en Christina Schoofs, °1750-+1827, d.v. Johannes Schoofs en Joanne Eggen
-huwde op 17.10.1818 met Dionysius Moermans, °Gr.Gelmen 22.10.1787.
-moeder van:
  - Anne-Marie-Christine, Br.°19.05.1819.
  - Jeanne, Br.°19.05.1819.
  - Catharina-Elisabeth, Br.°15.05.1821.
  - Anna-Catharina, Br.°10.04.1824.
  - Agnes, Br.°12.01.1826.
  - Anna-Christina, Br.°24.03.1829-+23.12.1847, (18j).
  - Joannes, Br.°08.04.1832.
 -ze stierf in 1850 *'handwerkster...in het huis van Thomas Lemaire, gestaen nevens de Plasstraat'*.
-ze was de dochter van Jan Vanderpoorten, die op zondag 10 juni 1798 aangehouden werd door de Franse gendarmen omdat hij de rozenkrans meebad.
- 40.-Vrijdaghs Pieter-Jan.-°Ordingen 20.02.1776-+26.09.1846.
-z.v. Frans Vrijdaghs en Maria-Gertrudis Lenaerts.
-huwde op 13.07.1831 met Anna-Berthilia Gos.
-vader van:
  - Emile, °Ord. 27.06.1834 (x Berthilia Lammens).
  - Amelia, °Ord. (x Jan Deplet).
  - maire van Ordingen.
 -zijn zuster Anna-Maria, °Ord. 22.10.1778-+02.10.1846, (68j) was gehuwd op 12.01.1805 met Egide Steuckers.
- 41.-Tas = dialect voor hoop, stapel. Hier bedoeld als bovenste van de graanschuur.
- 42.-Meester Pierre.- °ST.09.11.1778.
-z.v. Charles Meester, +02.11.1807, en Barbara Loyens.
-huwde met Theresia Hubar.
-*'commissaire répartiteur des contributions et pour la levée des chevaux'*.
-president van de kantonale vergadering van St-Truiden.
-maire van St-Truiden vanaf 03.06.1800; vrederechter sedert 10.08.1805.
-lid van de Provinciale Staten voor St-Truiden vanaf 1816.
-lid van de Gedeputeerde Staten.

- verhuisde in 1822 naar Maastricht.
- 43.-J.L. Coelmont schreef 'nacht' hoewel hij goed wist dat zijn schuur kort na de middag afbrandde.
- 44.-Schimmen is foutief en moet Schinnen zijn: gemeente in het huidige Nederlands Limburg ten zo. van Sittard en ten nw. van Heerlen.
- 45.-Van den Berck Joannes-Andreas-Norbert.- °ST.07.07.1769-+Hasselt 12.04.1859, (90j).
-z.v. Trudo Van den Berck en Anna-Maria Vandenvelden.
- 46.-Schoofs Willem.- Br.°15.03.1783-+19.08.1849, (66j).
-z.v. Cornelis Schoofs en Barbe Leunen.
-weduwn.v. Maria-Joseph Strauwen, °Br.19.03.1776-30.07.1818, (42j), d.v. Joseph Strauwen en Gertrude Houbaer.
-vader van:
-Pierre-Henri, °Br.28.06.1804.
-Corneille, Br.20.11.1805.-Elisabeth, °Br.29.10.1808.
-Laurent, °Br.02.03.1811.-Jean, °Br.12.12.1812.
-Marie-Christine-Joseph, Br.°29.03.1815-+06.05.1820, (5j).
-woonde in 1820 in de Tomstr. 139 en had als inwonende huishoudster de 42-jarige Anna-Maria Vrijdaghs. Daar woonde ook haar dochters: Anna-Gertrude, 015.06.1805 en Anna-Catharina-Josephe, °14.11.1819.
-op 06.10.1827 gingen ze allen in Ordingen wonen.